

VEU CATALANA

LLIBERTAT · JUSTÍCIA SOCIAL · FEDERACIÓ EUROPEA

Any I

Mèxic, D.F., 15 de setembre del 1958

Núm. 3

No hi perd sols Catalunya

EL RESSENTIMENT dels catalans per la prohibició de l'ús de la llengua en l'ensenyament i altres funcions que li són pròpies resulta atenuat, en molts casos — en massa casos —, per una resignació derivada de la creença que aquella prohibició no té res d'excepcional i que és corrent que els pobles minoritaris en siguin víctimes. Això no és cert. Al VIII Congrés de les Comunitats Nacionals Europees celebrat a Innsbruck el mes de juny passat, es van exposar els llibres de text usats a les escoles de llengües minoritàries a diversos estats europeus: n'hi havia en unes trenta-cinc llengües parlades a tretze estats en els quals la majoria dels habitants parlen un altre idioma. Cada llengua tenia el seu stand; l'hi tenia, també, el català; però al stand del català no hi havia cap llibre, naturalment; només uns rètols que en italià, francès, anglès i alemany informaven als visitants: «El català és la llengua de sis milions de persones. El seu ensenyament i el seu ús estan prohibits pel Govern espanyol a totes les escoles i a tots els centres educatius del Paísos Catalans.» I recordem que la BBC de Londres radia programes en gal·lès, gaèl·lic escocès i manx, llengües que, a més de l'anglès, són parlades al Reialme Unit. Totes tres modestes en comparació amb l'anglès, no sols són usades lliurement als països als quals pertanyen i no són menyspreades a Anglaterra; sinó acollides i honorades a la radiodifusora de Londres, mentre a Barcelona, al cor de Catalunya, el català no sols és menyspreat per les autoritats del règim, sinó perseguit.

En els actuals governants d'Espanya perdura l'afany de domini espiritual que acompanyava la cobdícia dels *conquistadores* i que els feia arribar a extrems tan absurds com els de batejar en massa els indígenes americans, sense ni haver-los instruït encara en la religió catòlica ni que els suposats conversos tinguessin idea del caràcter de la cerimònia en la qual participaven. Ja va haver sacerdots que van condemnar asprament aquelles pràctiques. És possible que també ara hi hagi entre la *intelligentzia* castellana qui condemni aqueix afany de domini cultural i espiritual? Quina superioritat ha demostrat Castella sobre els altres pobles de la península per a voler imposar-se'ls culturalment i espiritual? Mentre a Innsbruck es denunciava la persecució de la llengua catalana, a l'Exposició Internacional de Brussel·les, en la qual un gran nombre de països han mostrat els progressos que han fet en els darrers temps en la ciència i en la tecnologia, el règim franquista feia passar a Espanya la humiliació que un gec de torero i unes danses folklòriques representessin la cultura espanyola. La veritat és que en una exposició com la de Brussel·les, Espanya no hi tenia res a fer i una abstenció discreta hauria fet més

AL MATEIX temps que ciutadans de Catalunya ens sentim ciutadans del món. La interdependència dels pobles és avui ineludible i les pretensions a l'isolament són una niciesia. No hi ha cap país al món, ni entre els més poderosos, que es pugui considerar autosuficient i es pugui permetre una vida nacional en la qual pugui prescindir dels recursos d'altres països i en la qual no repercuteixin, en grau més o menys perceptible, els moviments polítics aliens. Per això arreu del món els pobles tendeixen a l'agrupament, atractiu en alguns casos per afinitats polítiques i requerit en altres casos per raons d'unes economies que es complementen. Conscients d'aqueixa tendència i conscients, sobretot, de les causes que la determinen, els esdeveniments mundials no ens poden ser indiferents; en aqueixos esdeveniments es forma, avui, el destí del nostre país, encara que el règim de govern que pateix li imposi un isolament parcial. La sort de Catalunya està lligada a la sort d'Europa — com ho està la sort de tots els països de la seva zona geogràfica — i per això seguim amb interès la formació d'una nova Europa en la qual sembla que han de consolidar-se els nostres ideals de llibertat, justícia social i federació.

Volem la llibertat perquè sense llibertat l'home no pot viure dignament; ni com a individu, mancat de llibertat personal, ni com a membre d'un poble amb característiques nacionals, si en aquest poble li és suprimida la llibertat nacional. I la volem per a nosaltres, catalans, i també per a tots els homes del món. Per dues raons; per sentit de solidaritat humana i per a assegurar millor la llibertat nostra. Catalunya no podria ser un país lliure ni els catalans homes lliures en un món en el qual els pobles i els homes estessin esclavitzats. I quan nosaltres parlem de llibertat, usem aquest mot en el seu sentit gramatical, que coincideix amb el sentit que té, clàssicament, en el llenguatge polític de la nostra formació. No fem jocs malabars amb la paraula llibertat. Fins aquest segle, les tiranies ho eren obertament, no disfressaven el seu caràcter i no hi havia equívocs en el mot llibertat; en el món d'avui, hi ha tirania que s'imposa en nom del poble, opressió que pren el nom de llibertat. No serem nosaltres qui ens deixarem caure en aquest parany i compadim cordialment els qui en són víctimes.

Aspirem a la justícia social perquè la considerem indispensable per tal que la llibertat sigui efectiva. La civilització occidental tendeix ràpidament a la justícia social. En part per pressions polítiques, en part per imposició dels progressos tècnics. En el món occidental, oposar-se avui a la justícia social resulta una niciesia tan gran com entossudir-se a l'isolament nacional. Les grans desigualtats socials, la misèria de les multituds, són perjudicials per a tothom. En algun temps la riquesa i el benestar relatiu d'uns pocs estaven condicionats a la pobresa de la majoria. Avui la pobresa no convé ni als que la pateixen ni als que n'estan lliures. L'economia moderna no necessita l'explotació humana. Aqueixa explotació està condemnada a desaparèixer i confiem que aviat serà un anacronisme. Els països que s'aferrin a mantenir-la, ja sigui en nom d'una classe manifestament opressora, ja sigui en nom de l'estat, ja sigui irònicament en nom de la mateixa classe explotada, quedaran fora del temps i fatalment hauran d'adaptar-se a l'època, que exigeix llibertat i justícia social.

Desitgem veure el nostre país integrat un dia en una federació europea que s'està gestant, perquè creiem que aqueixa federació — en la qual tard o d'hora s'hauran d'agrupar tots els països de la nostra zona geogràfica — pot donar satisfacció a molts dels nostres problemes nacionals. Europa és avui un gresol d'on pot sortir una organització democràtica en la qual sigui efectiva la convivència fraternal dels pobles, basada en la llibertat dels individus i de les nacions. I perquè hi tenim fe, ens sentim ciutadans del món al mateix temps que ciutadans de Catalunya.

bé al país que aqueixa prouja de fer els gegants. Malgrat la seva indigència cultural, l'Espanya franquista té la pretensió d'absorbir culturalment Catalunya, de fer perdre al nostre país les seves característiques nacionals — entre ells la més visible: la llengua —.

Els pobles d'una cultura i d'una economia superiors no perden esforços en finalitats d'aquesta mena. Fins i tot en els casos de dominar políticament pobles més febles, en respecten la llengua i els costums; el seu domini té un altre caràcter. Només l'estat espanyol, mancat d'empreses que exigeixen un vigor que no té, s'entreté en una obra que fins i tot en el cas de reeixir no li proporcionaria cap grandesa.

Catalunya ha demostrat generació darrera generació la seva voluntat de conservar les

seves característiques culturals i Espanya ha demostrat a bastament la seva incapacitat per a absorbir-la, per a incorporar-la a una cultura uniforme peninsular. En la pugna lamentable no hi perd solament Catalunya — fóra una puerilitat creure-ho —; el descontent d'uns i altres és causa d'un estat d'anormalitat permanent, perjudicial per a tots. Si un dia els règims delirants que tan sovint pateix Espanya poden ser substituïts per un règim realista, amb visió crua dels fets, aqueix règim s'adonarà dels perjudicis que causen a Espanya els esforços per desfigurar Catalunya. Nosaltres no estem disposats a deixar perdre la personalitat nacional de Catalunya; ells sabran quin profit treuen de la seva tossuderia a voler-la fer desaparèixer.

VICENÇ RIERA LLORCA